

Riksskatteverket

171 94 SOLNA

Riksskatteverkets årsredovisning 2002

Riksrevisionsverket (RRV) har granskat Riksskatteverkets (RSV) årsredovisning för skatteförvaltningen och exekutionsväsendet, beslutad 2003-02-20, och underliggande redovisning för räkenskapsåret 2002. Syftet har varit att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt granska om ledningens förvaltning står i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter och särskilda regeringsbeslut.

RRV har avgivit revisionsberättelse med invändning och vill fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

RRV önskar svar senast 2003-04-29 om vilka åtgärder RSV vidtagit eller kommer att vidta med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Brister i RSVs förvaltning

Vid skattemyndigheten (SKM) i Gävle har den interna kontrollen vad gäller uppföljning av lämnade anstånd brustit. Bristen i den interna kontrollen bestod främst i att SKM i strid mot fastställda rutiner inte kontrollerade bevakningslistorna över lämnade anstånd. Detta har inte heller upptäckts i den interna granskningen av intern kontroll enligt internkontrollplan enligt den av RSV fastställda normalplanen för intern kontroll. Den beslutade internkontrollplanen fullföljdes inte p.g.a. tidsbrist och omorganisation. Bristerna vad gäller ej genomförd internkontrollplan rapporterades löpande till dåvarande Regionskattechefen, men fördes, såvitt RRV förstått, inte vidare till RSVs ledning. Det har heller inte ingått i rutinerna att informationen skulle föras vidare till RSV, enligt vad RRV erfar. Ansvaret har åvilat SKM.

Bristen resulterade i att en skattefordran om 131 mnkr, där motparten (det skattskyldiga företaget) erhållit anstånd tills vidare p.g.a. ett pågående skattemål, blev preskriberad innan anståndet upphörde. När SKM meddelade att anståndet skulle upphöra var ärendet redan preskriberat, varför den skattskyldige inte betalade skatten. Detta upptäcktes i maj 2002. GD informerade RSVs styrelse om detta på styrelsemötet i juni 2002. Där informerades även om att RSV rekommenderat SKM att, per region, centralisera anståndshanteringen för ärenden som uppkommit före 1997, dvs före införandet av skattekontosystemet.

COSO

Enligt en internationellt spridd och accepterad modell för intern styrning och kontroll, den sk COSO-modellen, består intern kontroll av fem samrelaterade delar¹:

- Kontrollmiljö, som är basen för intern styrning och kontroll. Den anger därigenom hur organisationen ser på betydelsen av intern kontroll.
- Riskbedömningar, innebär att ledningen är medveten om och själv har bedömt och analyserat risker och hot i verksamheten. Det är ledningens ansvar att anpassa den interna styrningen och kontrollens omfattning och utformning efter bedömda risker.
- Kontrollfunktioner, är de åtgärder och rutiner som ledningen utformat för att förebygga uppkomsten av fel respektive upptäcka och åtgärda fel som inträffat.
- Information och kommunikation, innebär att personalen i organisationen skall ha tillgång till aktuell och relevant information och kunskap. Detta innebär att det finns system och rutiner som fångar upp, förmedlar och återför relevant information om vad som händer samt att informationen kommuniceras inte bara från ledningen ut i organisationen utan också från organisationens olika delar och nivåer till ledningen.
- Uppföljning och förvaltning av den interna styrningen och kontrollens utformning och effektivitet. Detta kan ske genom olika typer av punktinsatser från ledningens sida i form av verksamhets uppföljningar, internutredningar etc. samt genom att övervakande funktioner byggs in i organisation och rutiner.

De brister som funnits i den interna styrningen och kontrollen vid RSV har främst varit inom områdena information och kommunikation samt uppföljning och förvaltning, enligt COSO-modellen ovan. Rutinerna för kommunikation från SKM i Gävle till RSV om att internkontrollplanerna inte följts har inte fungerat tillfredsställande. Dessutom har RSV inte följt upp att den interna styrningen och kontrollen fungerade som avsett. Detta borde ha skett.

---

¹ Detta synsätt återspeglas i stor utsträckning också i Verksförordningen (1995:1322).

Vidtagna åtgärder vid RSV

RSV beslutade 1999-02-28 om ”Normalplan för uppföljning av intern kontroll” vid SKM. Planen hade reviderats med anledning av att nya system införts. Av planen framgick att en åtgärd var att kontrollera att listorna över anstånd gick igenom.

I oktober 2001 anmälde ekonomidirektören att RSV beslutat arbeta med internkontrollfrågor utifrån ett COSO-perspektiv under ett gemensamt möte med RSV-koncernens ledningsgrupper för skatteförvaltningen och exekutionsväsendet. Beslutet diskuterades och diskussionen resulterade i att ekonomiavdelningen fick i uppdrag av GD att utveckla och konkretisera uppkomna förslag. En projektgrupp bildades, som lämnade en delrapport över sitt arbete i november 2002.

Baserad på denna delrapport fattade GD beslut 2002-12-02 att nya normalplaner för finansiell rapportering m m för SKM och KFM skall gälla fr o m 2003. Av normalplanen för SKM framgår att kontrollen av att listor med anstånd granskats blivit en av de obligatoriska kontrollåtgärderna. Av delrapporten framgår också att varje SKM utifrån normalplanen skall fastställa sin egen plan för internkontroll, som förutom de obligatoriska kontrollåtgärderna, även skall omfatta egna kontrollåtgärder, fastställda utifrån resultatet av myndighetens egen riskbedömning.

Vidare föreslås i slutrapporten att en huvudsamordnare utses vid RSVs ekonomienhet. Dessutom föreslås att samordnare skall finnas inom skatte- och exekutionsavdelningen vid RSV. Vidare föreslås att kontaktpersoner skall finnas på respektive SKM och KFM.

Under sommaren 2002 fick internrevisionen ett uppdrag av GD att granska hanteringen och bedöma ansvarsfrågorna för den preskriberade skatteskulden. Resultatet avrapporterades i en PM till GD den 27 augusti 2002. Styrelsen informerades och delgavs rapporten vid styrelsesammanträdet den 26 september 2002. Av rapporten framgår det bedömda ansvaret för de ansvariga handläggarna samt deras chefer. Rapporten användes bland annat som underlag för prövning i Personalansvarsnämnden. Två tjänstemän vid SKM i Gävle tilldelades varning med anledning av att de inte utfört sina ålagda arbetsuppgifter vad gäller uppföljning av bevakningslistorna

RRVs bedömning

RRV konstaterar att de vidtagna åtgärderna synes vara tillfredsställande, dock endast under förutsättning att de blivande samordnarna samt huvudsamordnaren sammanställer internkontrollplaner och resultat från genomförd granskning från koncernens samtliga myndigheter. Sammanställningen bör sedan rapporteras vidare till RSVs ekonomidirektör. Allvarliga brister bör rapporteras vidare till GD, för beslut om åtgärd.

Revisionsdirektör Karin Holmerin har beslutat i detta ärende.
Avdelningsdirektör Kerstin Gustafsson har varit föredragande.
Revisionschef Yvonne Palm har deltagit i den slutliga handläggningen.

Karin Holmerin

Kerstin Gustafsson

Kopia för kännedom:

Finansdepartementet

Finansdepartementet/budgetavdelningen